

SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

Mgr. et Mgr. Ondřej Ipser, DiS.
sociální pracovník MěÚ Šlapanice
specializace na děti poškozené trestnou činností
466589@mail.muni.cz

Zajišťuje výuku:
PdF:SOk731 Sociálně právní ochrana dětí
PdF:SOk750 Mediace a probace

Právní úprava sociálně – právní ochrany dětí:

- Vychází především z Ústavy ČR, Listiny základních práv a svobod, Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních dokumentů.
- **Zákon č. 359/1999 Sb., O SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ**, ve znění pozdějších předpisů /dále jen ZoSPOD/ a další předpisy – občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, správní řád, trestní zákon, trestní řád, zákon o výkonu ústavní a ochranné výchovy předpisy o sociálním zabezpečení a další.

PŘEDNÍM HLEDISKEM POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ JE NEJLEPŠÍ ZÁJEM, PROSPĚCH A BLAHO DĚTÍ, OCHRANA RODIČOVSTVÍ A RODINY A VZÁJEMNÉ PRÁVO RODIČŮ A DĚTÍ NA RODIČOVSKOU VÝCHOVU A PÉČI.

Listina základních lidských práv a svobod

ČLÁNEK 10

(1) Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

(2) Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.

(3) Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

ČLÁNEK 32

(1) Rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona. Zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena.

(2) Ženě v těhotenství je zaručena zvláštní péče, ochrana v pracovních vztazích a odpovídající pracovní podmínky.

(3) Děti narozené v manželství i mimo ně mají stejná práva.

(4) Péče o děti a jejich výchova je právem rodičů; děti mají právo na rodičovskou výchovu a péči. Práva rodičů mohou být omezena a nezletilé děti mohou být od rodičů odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona.

(5) Rodiče, kteří pečují o děti, mají právo na pomoc státu.

(6) Podrobnosti stanoví zákon.

Další prameny

- ▶ **Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách**
- ▶ **Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)**
- ▶ **Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**
- ▶ **Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)**
- ▶ **Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních**
- ▶ **Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich**
- ▶ **Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**
- ▶ **Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek**

Sociálně-právní ochrana dětí (dále SPOD) zahrnuje /§ 1 ZoSPOD/:

- ochranu práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu
- ochranu oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění
- působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny
- zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychovááno ve vlastní rodině.

Sociálně-právní ochrana náleží bez ohledu na státní občanství všem dětem, které se nacházejí na území České republiky.

Rozdíl spočívá pouze v rozsahu, v jakém se poskytuje.

Sociálně-právní ochrana dětí (dále SPOD) zahrnuje /§ 1 ZoSPOD/:

- ▶ Funkce podpůrná a poradenská – rodiče jsou partnery OSPOD
- ▶ Funkce ochranná – nejčastěji v pozici kolizního opatrovníka
- ▶ Funkce preventivní – vyhledávání ohrožených dětí
- ▶ Funkce kontrolní – OSPOD může ukládat sankce, nebo jde o orgán správní, popř. kontroluje dle rozhodnutí soudu

Sociálně-právní ochrana dětí (dále SPOD) zahrnuje /§ 1 ZoSPOD/:

- Stát se nesmí vměšovat do rodiny a výkonu rodičovských povinností a práv, pokud o to rodiče sami nepožádají nebo pokud není ohrožen život a zdraví dětí nebo jejich řádný vývoj.
- Pokud rodiče selžou ve své funkci, nejsou schopni řádně vykonávat svou rodičovskou úlohu nebo ji dokonce zanedbávají, je povinností společnosti, aby zajistila ochranu dětí. Odpovědnost za řešení situace zůstává nadále na rodičích, resp. jiných osobách odpovědných za východu dítěte.

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti / 6 ZoSPOD/:

- jejichž rodiče zemřeli, neplní povinnosti, nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti
- které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřením dítěte výchovy
- které vedou zahálčivý nebo nemravný život, opakovaně se dopouští útěků
- na kterých byl spáchán trestný čin/ je podezření ze spáchání takového činu
- které jsou na žádost rodičů /jiných osob odpovědných za výchovu/ opakovaně umísťovány do zařízení zajišťující nepřetržitou péči nebo jsou zde umístěny déle než 6 měsíců
- které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči /jinými osobami odp. za výchovu/
- které jsou žadateli o azyl odloučenými od svých rodičů /osob odp. za výchovu/

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti / 6 ZoSPOD/:

- V případě nezletilého, ale plně svéprávného dítěte OSPOD může:
 - - pomoci, dítě požádá o pomoc při ochraně svého zdraví a života
 - - musí zasáhnout preventivně, např. ohrožení návykovými látkami
 - - činí kroky v případě omezení svobody dítěte – ústavní a ochranná výchova

SPOD zajišťují orgány sociálně-právní ochrany /OSPOD/, jimiž jsou:

- Krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady, ministerstvo, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí, Úřad práce České republiky.

- **Působnosti stanovené obecnímu úřadu /stejně tak krajskému úřadu i obecnímu úřadu ORP/ jsou podle zákona výkonem přenesené působnosti.**

- **Místní příslušnost obecního úřadu:** řídí se místem trvalého pobytu dítěte nebo místem, kde se dítě nachází.

SPOD dále zajišťují:

- obce a kraje v samostatné působnosti, komise pro sociálně-právní ochranu dětí, další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem SPOD pověřeny.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen v zájmu snížení rizika ohrožení dítěte zejména:

- sledovat nepříznivé vlivy působící na děti, zjišťovat příčiny jejich vzniku
- činit opatření k eliminaci, příp. omezování působení nepříznivých vlivů na děti
- **Nové nástroje sociální práce s ohroženými dětmi a rodinami:**
 - pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny
 - zpracovat a aktualizovat individuální plán ochrany dítěte
 - pořádat případové konference

Opatření SPOD – ze strany obecního úřadu obce s rozšířenou působností:

V rámci poradenské a preventivní činnosti:

- pomáhá rodičům při řešení problémů souvisejících s péčí o dítě
- poskytuje nebo zprostředkovává odborné poradenství.

Uložení povinnosti:

- Rodičům /osobám odpovědným za výchovu/ může uložit povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, pokud ji nezajistili a dítě ji potřebuje nebo nejsou bez této pomoci schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte.

Výchovná opatření:

- Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může rozhodnout o výchovných opatřeních - napomenutí, dohled, omezení, uložení povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc, účastnit se setkání s mediátorem nebo účastnit se terapie. O výchovných opatřeních může rozhodnout i soud.

Oprávnění zaměstnanců orgánu sociálně-právní ochrany:

- Zaměstnanci mohou mimo jiné navštěvovat dítě a rodinu v prostředí, ve kterém žije a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje.

- **Oprávnění obecně:**

- Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče.
- Každý je oprávněn upozornit OSPOD na porušení povinností, zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nebo na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti, dále na skutečnosti uvedené v § 6 ZoSPOD /např. děti vedoucí zahálčivý život, opakovaně se dopouští útěků, na kterých byl spáchán trestný čin/. Tím není dotčena oznamovací povinnost vyplývající z trestního zákoníku.

Práva dětí

Dítě má právo požádat /i bez vědomí rodičů/ OSPOD, pověřené osoby, **školy a školská zařízení**, poskytovatele zdravotnických služeb o **pomoc při ochraně svého života a svých práv**, tyto orgány jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc.

Dítě má rovněž právo být informováno o všech záležitostech, které se ho týkají a vyjádřit se k nim, a to nejen před orgánem sociálně-právní ochrany, ale i před soudem.

Mlčenlivost:

- v souvislosti s výkonem SPOD mají pracovníci OSPOD povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili. **Tato povinnost platí** i pro jiné osoby, které se při spolupráci s OSPOD **seznámily s údaji**, o nichž jsou zaměstnanci OSPOD povinni zachovávat mlčenlivost, a to i po skončení pracovního poměru.

Práva dětí

▶ Oprávněné zájmy dítěte

Obecně lze za zájem dítěte považovat to, co si samo dítě přeje, pokud to není v rozporu s jeho zdravím, psychickým a fyzickým stavem a sociální situací. Dle článku 3 Úmluvy o právech dítěte má být zájem dítěte předním hlediskem pro veškeré orgány vykonávající jakoukoliv činnost týkající se dítěte.

OSPOD Šlapanice

Oddělení péče o děti Městského úřadu Šlapanice, pracoviště Brno, Opuštěná 9/2

- zabezpečuje výkon státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí. Sleduje ochranu práv dětí a plní potřebná opatření se znalostí problému a místních podmínek. Poskytuje preventivní a odborné poradenství v oblasti sociálně-právní ochrany dětí, pomáhá rodičům při řešení problémů souvisejících s péčí o dítě.
- **Jedná se např. o:**
 - vyhledávání problémových rodin, vedení evidence
 - výkon funkce kolizního opatrovníka v soudním řízení, týkajícího se práv dítěte a funkci kolizního opatrovníka u dětí poškozených trestnou činností

OSPOD Šlapanice

- výkon soudního dohledu v rodinách a dohled nad dětmi umístěnými do výchovy jiných fyzických osob než rodičů, v pěstounské péči, ústavní výchově, vedení rodičů k nápravě a působení na ně tak, aby byl možný návrat dětí zpět do rodinného prostředí
- výkon majetkového opatrovnictví dětí, účast v dědickém řízení
- podávání návrhů soudu na předběžné opatření při řešení mimořádně naléhavých situací přímo ohrožujících život nebo zdraví dítěte
- podávání podnětů a návrhů soudu v zájmu a k ochraně nezletilých dětí
- zprostředkování osvojení a pěstounské péče

OSPOD Šlapanice

- uplatňování a vymáhání odškodnění pro děti, kterým byla trestným činem způsobena psychická, fyzická či materiální škoda
- výkon funkce opatrovníka a poručníka u nezletilých dětí včetně dětí cizí státní příslušnosti, zdržujících se v ČR bez doprovodu dospělé osoby
- ve všech výše uvedených případech provádí šetření v rodinách, sleduje zdárný vývoj dítěte, spolupracuje se soudy, státním zastupitelstvím, Policií ČR, školskými a zdravotnickými zařízeními, pověřenými osobami atd.

Pohotovost pracovníků OSPOD

- slouží pro řešení naléhavých situací ohrožených dětí (mimo pracovní dobu)
- tel. číslo má k dispozici policie, soud a státní zastupitelství

Spolupráce se školami

Případy, kdy se může škola obrátit na oddělení péče o děti:

- Při podezření na syndrom týraného, zneužívaného nebo zanedbávaného dítěte /CAN/ - obecná oznamovací povinnost je vůči orgánům činným v trestním řízení, OSPOD dát na vědomí k další práci s rodinou.
- Nedostatky v péči rodičů o dítě – dítě chodí do školy nevyspalé, je unavené, hladové /nenosí svačiny, nechodí na obědy/, má problémy s hygienou, časté omluvené absence /neomluvené absence řeší oddělení sociální prevence/, rodiče nespolupracují se školou apod.

Spolupráce se školami

Případy, kdy OSPOD může žádat školu o vypracování zprávy:

OSPOD kontaktuje školu i tehdy, kdy nemusí docházet v rodině k nějaké patologii. Žádá o vyjádření v souvislosti s dlouhodobou prací s rodinou, např. u dítěte v náhradní rodinné péči nebo v případech zastupování dítěte u soudních řízení ve věci výkonu rodičovské odpovědnosti.

Sleduje se úroveň péče o dítě v rodině, jeho celkové prospívání, prospěch a chování. Zprávy školy se vyžadují v běžných případech obvykle 2x ročně, mimo to probíhá další šetření v rodině, u dětského lékaře apod.

V závažnějších případech jsou zprávy žádány častěji.

Ve zprávách se škola zaměří např.: na údaje o školních výsledcích, kdo z rodičů se zajímá o prospěch, jak spolupracují se školou, jaká je příprava žáka na vyučování, jak se projevuje v třídním kolektivu, jaká je docházka a omlouvání absence, zda došlo ke změnám chování, zda bylo dítě řešeno ve výchovné komisi, případně mohou být sděleny další závažné informace, které ovlivňují výchovu dítěte.

Standardy kvality sociálně právní ochrany dětí

- Účelem procesu standardizace je faktické zvyšování kvality poskytované sociálně-právní ochrany, nikoli formální naplňování zákonné povinnosti prostřednictvím zpracování rozsáhlých písemných dokumentů. Vyhotovení písemných dokumentů k dílčím kritériím standardů kvality je pouze nástrojem, nikoli cílem.

1a) Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje účinné poskytování sociálně-právní ochrany v potřebném rozsahu na celém území svého správního obvodu.

Cíle kritéria:

- poskytování stejného rozsahu sociálně-právní ochrany na celém území správního obvodu
- zastupitelnost každého zaměstnance
- zajišťování sociálně-právní ochrany tak, aby nedošlo k časové prodlevě

Dobrá praxe: Pracoviště v obci XY zřídilo na chodbě nástěnku, jejíž součástí je mapa správního obvodu s vyznačeným klíčem k rozčlenění území správního obvodu. Příchozí návštěvník tak obratem pozná, na jakého zaměstnance konkrétně se může obrátit. Podle počátečního písmene příjmení dítěte tak v seznamu na nástěnce ihned zjistí, že klíčovou pracovnící bude paní Malá, která má číslo dveří 213. Paní Malá má ale v daný den dovolenou. Na jejích dveřích je ovšem velká cedulka se jménem a kontaktem na kolegyni, která ji v případě nepřítomnosti zastupuje. Návštěvník tedy přichází k zastupující kolegyni, která s ním situaci začne řešit. Po návratu paní Malé jí předá případ zpět, včetně všech potřebných informací o dosavadním postupu a již učiněných krocích.

1b) Doba výkonu sociálně-právní ochrany je přizpůsobena potřebám osob, jimž je nebo může být v budoucnu sociálně-právní ochrana poskytována nebo na než se zaměřuje, zejména děti (dále jen „cílová skupina“).

Cíle kritéria:

- přizpůsobení výkonu sociálně-právní ochrany potřebám cílové skupiny
- plné časové pokrytí výkonu sociálně-právní ochrany a časová flexibilita zaměstnanců
- optimální dostupnost zaměstnanců v rámci výkonu sociálně-právní ochrany
- soulad výkonu činnosti se zákoníkem práce

2a) Výkon sociálně-právní ochrany je zajištěn v prostorách vhodných pro komunikaci s ohroženými dětmi a rodinami.

Cíle kritéria:

- bezpečné a přátelské prostředí pro klienty, zejména děti
- respekt k soukromí klienta a důvěrnost jednání
- vhodné jednací prostory (vzhledem k počtu účastníků) s dostatečným materiálním vybavením (s ohledem na potřeby klientů)

2b) Orgán sociálně-právní ochrany má vhodné materiální vybavení s ohledem na výkon sociálně-právní ochrany na pracovišti i mimo něj. K dispozici je zejména potřebný počet automobilů, mobilních telefonů, notebooků, fotoaparátů a dalších prostředků záznamové techniky pro práci v terénu.

Cíle kritéria:

- kvalitně, efektivně a plynule poskytovaná sociálně-právní ochrana
- odpovídající technické vybavení dostupné každému zaměstnanci i s ohledem na výkon nepřetržité pracovní pohotovosti
- jasně dané množství automobilů, mobilních telefonů, notebooků, tiskáren, scannerů a další záznamové techniky pro výkon sociálně-právní ochrany ve správním obvodu
- existence pravidel pro využívání materiálního vybavení a techniky v terénu pro usnadnění výkonu sociálně-právní ochrany

2c Orgán sociálně-právní ochrany má k dispozici vhodné materiální vybavení pro práci s osobami z cílové skupiny, jimž je poskytována sociálně-právní ochrana (dále jen „klient“), zejména s ohledem na potřeby dětí.

Cíle kritéria:

- hračky i pomůcky pro práci s dětmi bezpečné z hlediska hygieny i manipulace
- aktivní používání pomůcek pro práci s dětmi

Dobrá praxe: Pracoviště XY vybudovalo ve volných prostorách malou hernu vybavenou hračkami a pomůckami pro děti. Aby byl zajištěn bezproblémový chod herny, sepsali zaměstnanci velmi stručná pravidla fungování a využívání těchto prostor a způsob zajištění bezpečnosti hraček a dalších pomůcek.

2d Orgán sociálně právní ochrany má k dispozici potřebné hygienické zázemí a osobní ochranné pracovní prostředky pro zaměstnance zařazené v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálněprávní ochrany.

Cíle kritéria:

- dostupné a bezpečné hygienické zázemí pro zaměstnance i klienty
- dostatek osobních ochranných prostředků pro zaměstnance potřebných při výkonu sociálně-právní ochrany
- nastavený systém ochrany zaměstnanců v případech ohrožení
- vše musí být v souladu se směrnicemi bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, včetně všeobecných hygienických norem

3a Orgán sociálně-právní ochrany zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup či jiným vhodným způsobem vnitřní pravidla a postupy jím vytvořené za účelem naplnění těchto standardů kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany

Cíle kritéria:

- zajištění základní orientace zaměstnanců i klientů v systému písemně zpracovaných vnitřních pravidel a postupů pracoviště
- dostupnost informací o provázanosti dílčích pravidel a postupů s jednotlivými kritérii standardů kvality prostřednictvím internetu či v tištěné podobě

3b) Orgán sociálně-právní ochrany má zpracovány informace o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany, a to ve formě srozumitelné cílové skupině. Tyto informace jsou veřejně dostupné.

Cíle kritéria:

- zpracovaný informační materiál se souborem základních informací o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany
- srozumitelnost a dostupnost informačního materiálu dětem, rodičům i ostatním klientům a široké veřejnosti

Následuje ukázka letáku pro děti

Leták pro děti

INFORMACE PRO DĚTI

Mám právo
na kontakt
s oběma
rodiči!

Mám právo
na
informace!

Mám právo
na
život
v rodině!

Často jsem doma sám/sama. Bojím se, až rodiče přijdou domů. Mám strach. Zase se budou hádat a pak budou křičet i na mě. Ale stejně je to moje vina...

Je důležité, abys věděl/a, že to není Tvoje vina, rodiče se sice rozcházejí, ale oba Tě mají moc rádi. Promluvíme s mámou a tátou, aby vše probíhalo co nejklidněji a aby Tě to tolik netrápilo.

Nikdo mě neposlouchá. Stejně to bude tak, jak chtějí naši. Ale já jsem tady přece taky!

Neboj se. Tvůj názor je pro nás všechny hodně důležitý. Řekni nám tedy, bez obav, co máš na srdci. Rodiče počkají za dveřmi, nemusíš mít strach, že budeš muset mluvit před nimi.

Už nejsme pohromadě, tak jako to bylo dřív. Proč se už nemůžu vídat s mámou, kdy chci? Proč mi mamka bere telefon, když chci volat tátovi. Chtěla bych se někdy vidět s mamkou, už dlouho se mi neozvala. Proč musím za tátou, když tam nechci?

Existují určitá pravidla, na kterých se rodiče domluví, anebo za ně rozhodne soud. A Ty musíme, my všichni, dodržovat. Kdyby Ti některý z rodičů bránil v kontaktu s tím druhým, můžeš se na nás bez obav obrátit. Stejně tak, pokud jsi nespokojený s tím, jak soud rozhodl, pokusíme se spolu najít jiné řešení.

Co se u vás bude dít?
Musím jít na soud?
Na co se mě budou ptát?
Budu muset odpovídat?
Kdo tam všechno bude?

Ničeho se neboj. Všechno potřebné Ti samozřejmě řekneme. Přijdeš k nám a promluvíš si se sociální pracovnící, která Ti vysvětlí, jak vše bude probíhat. Kontakty na jednotlivé pracovníky najdeš dole pod textem.

Proč nemůžu být s našima?
Proč mě zavřeli tady, v děcáku?
Budu moct jít někdy domů, k našim?
Budu mít někdy ještě mámu a tátou?

Pokud se o Tebe rodiče už nemohou nebo nechtějí starat, musíme najít řešení. Nejprve se snažíme, aby rodiče své problémy zvládli a děti mohly zůstat s nimi. Pokud to nejde, soud rozhodne o tom, že nějaký čas strávíš v dětském domově nebo u náhradních rodičů, kde Tě budeme navštěvovat a zatím spolu s rodiči zapracujeme na tom, aby ses co nejdříve mohl vrátit domů.

Jak se na nás můžeš obrátit?

osobně - pondělí a středa 8:00 - 17:00, ostatní dny po předchozí domluvě

4a) Orgán sociálně-právní ochrany má v rámci stanovené organizační struktury určen počet pracovních míst a zpracované pracovní profily jednotlivých zaměstnanců zařazených v orgánech sociálněprávní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany

Cíle kritéria:

- sociálně-právní ochrana je poskytována přiměřeným počtem zaměstnanců tak, aby byla zachována její kvalita požadovaná zákonem o SPOD
- pracoviště má v rámci organizační struktury úřadu a ve vnitřních předpisech určen počet pracovních míst pro výkon sociálně-právní ochrany
- pracoviště má zpracovány profily zaměstnanců vykonávajících sociálněprávní ochranu
- pracovní profily poskytují cílové skupině, institucím i veřejnosti informaci o popisu pracovní pozice a vykonávaných činnostech zaměstnanců sociálně-právní ochrany

4b) Počet zaměstnanců je přiměřený spádovému obvodu orgánu sociálně-právní ochrany. Při výpočtu přiměřeného počtu zaměstnanců orgánu sociálně-právní ochrany je zohledněno kritérium ovlivňující náročnost výkonu sociálně-právní ochrany dětí ve správním obvodu orgánu sociálně-právní ochrany.

Cíle kritéria:

- kvalita poskytování sociálně-právní ochrany je zajištěna dostatečným počtem zaměstnanců
- zaměstnanci mají kapacitu řešit všechny situace ohrožených dětí ve svém správním obvodu
- počet zaměstnanců odpovídá výpočtu minimálně 1 zaměstnanec na 800 dětí s trvalým pobytem ve správním obvodu pracoviště

7a) Orgán sociálně-právní ochrany aktivně vyhledává a monitoruje ohrožené děti. Prokazatelně koordinuje, případně vytváří podmínky pro preventivní aktivity ve svém správním obvodu.

Cíle kritéria:

- orgán sociálně-právní ochrany má jasně stanoveno, jak postupuje při vyhledávání a monitorování ohrožených dětí
- orgán sociálně-právní ochrany prokazatelně realizuje či koordinuje preventivní aktivity ve svém správním obvodu

Dobrá praxe:

Orgán sociálně-právní ochrany v obci XY mapuje v průběhu šetření v rodině vždy také další děti v lokalitě, sleduje a všímá si přítomnosti bezprizorných dětí potulujících se po ulici, které by v té době měly být ve škole, atd.

Vývoj a změny v přístupu k rozvodu u nás

ROZVODEM ZANIKAJÍ VŠECHNA VZÁJEMNÁ A OSOBNÍ MAJETKOVÁ PRÁCE MEZI ROZVEDENÝMI OSOBAMI, KTERÁ V MANŽELSTVÍ MĚLA.

JDE O KOGENTNÍ NORMU, TEDY NEJDE SE OD NÍ ODCHÝLIT

JE POTŘEBA, ABY SI MANŽELÉ VYŘEŠILI MAJETKOVÉ POMĚRY, UPRAVILI POMĚRY K DĚTEM A DALŠÍ POMĚRY, KTERÉ SE MOHOU TÝKAT SPOLEČNÝCH VĚCÍ. JDE O PODMÍNKU PRO ROZVOD.

- ▶ Rozvod se zjišťováním příčin rozvratu, pokud není důvod (příčina), pak k rozvodu nedojde
- ▶ Rozvod bez zjišťování příčin – podmínky:
 - ▶ Manželství trvalo nejméně jeden rok a manželé spolu déle než 6 měsíců nežijí
 - ▶ Manželé se dohodli na úpravě poměrů dětí pro dobu po rozvodu
 - ▶ Manželé se dohodli na úpravě svých majetkových poměrů, bydlení, výživného...

Historický vývoj právního rámce rozvodu

- ▶ Rozvod je u nás znám od 19. století. Obecný zákoník občanský umožňoval rozlučitelnost manželství mezi nekatolíky.
- ▶ Po vzniku tzv. první republiky byla rozluka možná i mezi katolíky
- ▶ 1963 vznikl Zákon o rodině. Byl v platnosti až do roku 2014. Zde se již objevilo, že nesměla chybět práva a povinnosti rodičů k dětem pro dobu po rozvodu a soud musel přihlédnout k tomu, zda rozvod nepoškodí výchovu dětí, a není v rozporu s jejich zájmy

- ▶ V době vzniku Zákona o rodině se nepochybovalo o nezastupitelné roli matky, takže otec neměl velké naděje při rozhodování o svěření do jeho péče
- ▶ K velké změně došlo v roce 1998 – úprava péče o děti je zvlášť od samotného rozvodu a bez této úpravy nelze manžele rozvádět.
- ▶ Rozvodem rodičů žádný z rodičů neztrácí rodičovskou odpovědnost

Práva dítěte

- ▶ Bez ohledu na věk jsou základní lidská práva ukotvena již v preambuli Ústavy ČR. Ta odkazuje na nedotknutelnou hodnotu lidské důstojnosti a svobody. Tyto hodnoty dále rozvíjí LZLPS
- ▶ V článku č. 32 se píše o tom, že rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona a že zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena.
- ▶ Ve vztahu k rozvodu z daného vyplývá, že při rozvodu má dítě právo na důstojný proces, ve kterém budou chráněna jeho práva, přičemž bude moci svobodně projevit svůj názor.

Úmluva o právech dítěte

- ▶ Jde o mezinárodní úmluvu, která vstoupila v platnost 6. února 1991
- ▶ *„Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány“*
- ▶ Při rozvodu je potřeba nezapomínat na výchovný element konání orgánů, ale i rodičů

Rozvod z pohledu procesního práva

- ▶ Zákon o zvláštních řízeních soudních č. 292/2013 Sb.
- ▶ Občanský soudní řád č. 99/1963 Sb.
- ▶ Oba určují postup řízení ve věcech péče o nezletilé

Rozvod manželství – občanský zákoník

▶ § 755

- ▶ (1) Manželství může být rozvedeno, je-li soužití manželů hluboce, trvale a nenapravitelně narušeno a nelze očekávat jeho obnovení.
- ▶ (2) Přesto, že je soužití manželů rozvráceno, nemůže být manželství rozvedeno, byl-li by rozvod v rozporu
 - ▶ a) se zájmem nezletilého dítěte manželů, které nenabylo plné svéprávnosti, který je dán zvláštními důvody, přičemž zájem dítěte na trvání manželství soud zjistí i dotazem u opatrovníka jmenovaného soudem pro řízení o úpravu poměrů k dítěti na dobu po rozvodu, nebo
 - ▶ b) se zájmem manžela, který se na rozvratu porušením manželských povinností převážně nepodílel a kterému by byla rozvodem způsobena zvlášť závažná újma s tím, že mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch zachování manželství, ledaže manželé spolu již nežijí alespoň po dobu tří let.
- ▶ (3) Mají-li manželé nezletilé dítě, které není plně svéprávné, soud manželství nerozvede, dokud nerozhodne o poměrech dítěte v době po rozvodu manželů.

- ▶ Řízení soud zahajuje zpravidla na návrh jednoho z rodičů, nebo obou, či soudu viz § 13 ZŘS.
- ▶ Dle § 37 ZŘS musí být ve sporu dítě zastoupeno opatrovníkem. Zpravidla je to OSPOD, což je uvedeno v § 455 ZŘS.
- ▶ Před prvním jednáním může soud svolat k přípravě a projednání jiný soudní rok. Ten je upraven § 18 ZŘS. Zde je již prostor k názoru dítěte a odstranění procesních vad, či vad návrhu.
- ▶ Také může soud uložit manželům účast na mediaci, či rodinné terapii

- ▶ Při rozhodování o svěření do péče jsou stanovena kritéria viz Občanský zákoník v § 97 odst. 2: *„Při rozhodování o svěření do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů...“*

- ▶ Soud také pověřuje OSPOD, aby provedl šetření v místě bydliště nezletilého a poskytnul o tomto soudu zprávu.
- ▶ Soud zjišťuje i vztahy mezi dítětem a osobami v domácnosti (např. nový partner/ka, nevlastní sourozenci atd.)
- ▶ Cílem dokazování je totiž dobrat se pokud možno pravdivých poznatků o rozhodujících skutečnostech, jejich poznání poslouží soudu jako podklad pro spravedlivé, správné a zákonné rozhodnutí (Winterová, 2014:19)

- ▶ Takové dokazování se může protáhnout – v roce 2017 soudy došly k rozhodnutí za 109 až 182 dnů. Toto protahování má však dopady na vztahy dětí k rodičům. Neexistuje pevně daná délka takového soudního řízení. V extrémních případech jde pak i o roky.

- ▶ Svěřením dítěte do péče jednoho z rodičů nezaniká rodičovská odpovědnost druhého rodiče

- ▶ Pokud z nějakého důvodu zanikne rodičovská odpovědnost některého z rodičů, pak však nezaniká jeho vyživovací povinnost

▶ **ObZ § 859**

- ▶ Vyživovací povinnost a právo na výživné nejsou součástí rodičovské odpovědnosti; jejich trvání nezávisí na nabytí zletilosti ani svéprávnosti.

▶ **ObZ § 874**

- ▶ Zbavení rodiče jeho rodičovské odpovědnosti ani její omezení nemá vliv na jeho vyživovací povinnost k dítěti.

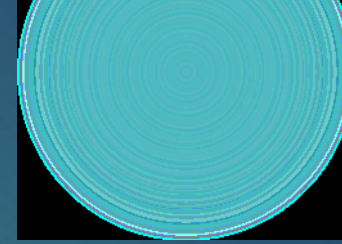
Cochemský model

- ▶ Jde o praxi mezioborové spolupráce napříč profesemi.
- ▶ Vznikl v 90. letech v Německu (Město Cochem)
- ▶ Hlavním iniciátorem změn byl soudce Jurgen Rudolph, jehož cílem bylo vyhnout se konfliktu při rozvodovém řízení
- ▶ Princip včasné intervence formou dialogu

Pravidla Cochemské praxe

- ▶ Soud nařizuje slyšení do 14 dnů od podání návrhu
- ▶ Rodiče provází celým procesem odborníci
- ▶ Rodiče mají hledat shodu
- ▶ Pokud není shoda, pak jsou odesláni k poradenské schůzce
- ▶ V centru jsou práva dítěte

Kniha „Ty jsi moje dítě“

- ▶ Pohled dítěte vs. Strategie přežití dítěte
- ▶ Rozdělení rodičů je traumatickou situací pro dítě a to si mnohdy dává rozpad manželství za vinu
- ▶ Běžný soudní proces dává moc do rukou znalců, kteří jednoho z rodičů eliminují
- ▶ Proto jsou přizváni do procesu rozhodování i další partneři, kteří vedou dialog
- ▶ Všichni se mají snažit, aby dítěti zůstali oba rodiče

Adresář spolupracujících poskytovatelů odborné pomoci

POP/kontaktní osoba	Poskytované služby	Kontaktní telefon	Adresa pro písemný styk: e-mail/DS
Asistované setkávání Minská 102, 616 00 Brno Mgr. Iva Pokorná, Bc. Anna Štěpánková	Asistované kontakty	775 913 272	asminska@cssbrno.cz ID DS: pu4khhbz
Krizové centrum pro děti a dospívající Hapalova 4, Brno Mgr. Iva Pokorná, DiS.	Edukace Terapie – i lůžková péče (děti)	723 006 004, 541 229 298	css.sspd@volny.cz ID DS: pu4khhbz
Manželská a rodinná poradna Bethesda Starobrněnská 7, Brno	Terapie	731 402 724, 542 212 430	bethesda@volny.cz ID DS: pu4khhbz
Manželská a rodinná poradna Buzkova 43 Buzkova 43, Brno	Edukace Terapie	548 533 290 724 837 833	rodin.poradna@volny.cz ID DS: pu4khhbz
Manželská a rodinná poradna Bratislavská 2 Bratislavská 2, Brno	Edukace Terapie	548 426 611 725 896 456	mpbratislavska@cssbrno.cz ID DS: pu4khhbz
Manželská a rodinná poradna Tábořská 198 Tábořská 198, Brno	Edukace Terapie	548 538 497 548 538 497 725 896 455	mrptaborska@cssbrno.cz ID DS: pu4khhbz
Manželská a rodinná poradna Minská 102 Minská 102, 616 00 Brno PhDr. Alena Plšková	Edukace Terapie	775 913 023	mpmnska@cssbrno.cz ID DS: pu4khhbz
Mediační centrum Minská 102, 616 00 Brno Mgr. Ing. Martina Čirbusová	Mediace	775 913 064	mediace@cssbrno.cz ID DS: pu4khhbz
Modrá linka z.s. + MONTIS Brno z. s. Anenská 10, 602 00 Brno Služby i na OSPOD Ing. Hana Regnerová Ing. Ivana Hamadová Mgr. Jana Pánková Mgr. Alžběta Divišová	Edukace Terapie Mediace děti od 5 let	731 156 311 731 197 477	projekt2019@modralinka.cz jirina.stanoeva@modralinka.cz alzbeta.mozisova@modralinka.cz divisova.mediace@gmail.com hamadova.mediace@gmail.com pankova.mediace@gmail.com ID DS: hz9sv4c
Pedagogicko psychologická poradna (PPP) Sládkova 45, Brno PhDr. Lenka Skácelová	Edukace	723 252 765 548 526 802	sladkova@pppbrno.cz lenka.skacelova@pppbrno.cz ID DS: nrk5vhw
Spondea o. p. s. Sýpka 25, 613 00 Brno Mgr. Eva Pospíchalová	Edukace Terapie Asistované	606 738 888	spondea@spondea.cz pospichalova@spondea.cz ID DS: gs6b9ne

Poskytovatelé odborné pomoci (POP) – zpráva pro OSPOD/soud:

Otec:

Matka:

Nezletilé děti:.....

Dostavili se rodiče řádně na společnou schůzku?

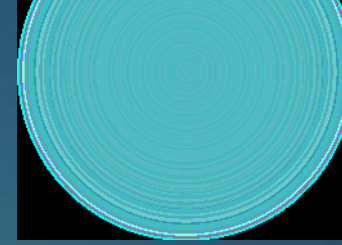
Jaká je kvalita komunikace mezi rodiči?

Došlo mezi rodiči ke shodě o výkonu péče o dítě, styku, výživném, ?

Pokud ano, obsah dohody (i prozatímní):

Pokud ne, co je sporné?

Co je příčinou neshody?

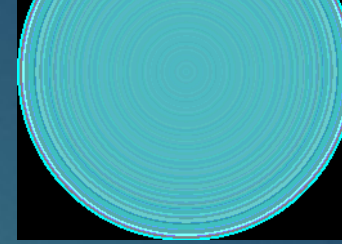

- ▶ Všichni účastníci řízení by se měli vyhnout chování, které by přispívalo k vyostřování konfliktu.
- ▶ Je třeba zabránit situacím, kdy jeden z rodičů odchází od soudu jako poražený, protože v takovém případě (spolu)prohrává vždy také dítě.
- ▶ Všichni účastníci řízení o péči o nezletilé děti a řízení o úpravu styku (soud, OSPOD, advokáti, poradny, kolizní opatrovník, znalec) by se měli pokusit posílit samoregulační schopnosti rodiny a umožnit jejím členům, aby své aktuální a také budoucí konflikty řešili samostatně.

VIZE

- ▶ Přejít od autoritativního rozhodování o dětech k procesu, při němž zúčastněné instituce ve vzájemné spolupráci vedou rodiče k převzetí odpovědnosti za budoucí život a perspektivu dítěte.

Postup OSPOD - Cochem

- ▶ OSPOD bude po zahájení řízení doručeno spolu s návrhem na zahájení řízení usnesení o jmenování OSPOD opatrovníkem, v němž bude rodičům uložena povinnost kontaktovat OSPOD.
- ▶ OSPOD po doručení usnesení stanoví datum společné schůzky rodičů a dětí na OSPOD tak, aby se konala nejdéle 15 dnů po doručení usnesení a na tuto schůzku rodiče písemně pozve.
- ▶ Rodiče by měli ještě před konáním schůzky kontaktovat OSPOD a sdělit mu své kontaktní údaje. Při této příležitosti OSPOD upozorní rodiče na datum společné schůzky.
- ▶ Bude-li některý z rodičů (případně oba) požadovat přeložení schůzky na jiný termín, OSPOD je upozorní, že schůzku lze posunout pouze ze závažných důvodů (hospitalizace, zahraniční služební cesta) a se souhlasem druhého rodiče.
- ▶ Pokud bude OSPOD datum společné schůzky posouvat, bere ohled na termín nařízeného soudního jednání. V případě, že v návrhu není avizována dohoda, bere ohled rovněž na to, aby se v případě neshody rodičů na společné schůzce stihla před nařízeným jednáním uskutečnit edukace u poskytovatele odborné pomoci (dále jen „POP“).

▶ Na společné schůzce rodičů:

- ▶ v případě, že rodiče již v návrhu avizovali dohodu, OSPOD zmapuje situaci v rodině, zjistí názor dítěte a s rodiči mj. probere obsah dohody a v případě, že má za to, že dohoda není v zájmu dítěte (např. příliš nízké výživné) na tuto skutečnost rodiče upozorní a pokusí se společně s nimi obsah dohody korigovat. Pokud ke korekci dohody nedojde, OSPOD upozorní rodiče, že dohodu v této podobě soud nemusí schválit,
- ▶ v případě, že rodiče v návrhu dohodu neavizovali, OSPOD zmapuje situaci v rodině, zjistí názor dítěte a pokusí se rodiče přivést ke shodě ohledně výchovy, výživy a event. také úpravy styku s dítětem. Při této příležitosti OSPOD mj. rodiče poučí o průběhu soudního řízení za použití letáku, který na konci schůzky rodičům předá. Bude-li shody dosaženo, OSPOD tuto shodu rodičů písemně zaznamená s podpisy rodičů a přiloží ji ke své výchovné zprávě. Nebude-li shody rodičů dosaženo, OSPOD přímo na schůzce s rodiči dohodne termín odborné pomoci rodičů u POP (odborná pomoc = edukace, mediace, párová terapie, rodinná terapie...), a to tak, že OSPOD vybere ze seznamu POP vhodné zařízení a telefonicky ho zkontaktuje. Pokud se mu telefonický kontakt s POP nezdaří, vybere jiného POP a pokusí se telefonicky termín odborné pomoci domluvit u něj. Při výběru termínu odborné pomoci OSPOD bere ohled na termín nařízeného soudního jednání – je nutno rovněž ponechat POP čas na vypracování zprávy o odborné pomoci a její zaslání OSPOD. Dohodnutý termín odborné pomoci OSPOD zaznamená do letáku, který předá oběma rodičům, v letáku rovněž uvede adresu a telefonní kontakt vybraného POP.

Na společné schůzce rodičů:

Poté zašle OSPOD vybranému POP písemné potvrzení s obsahem: *Dostaví se k Vám na edukaci/terapii/mediaci rodiče nezletilého dítěte, spis je u nás veden pod sp. zn., termín odborné pomoci byl telefonicky dohodnut na (datum, hodina, místo) ... je nutno vyřešit/zaměřit se na.... (v čem vidí OSPOD problém). Zprávu o odborné pomoci nám prosím zašlete nejpozději do.... (datum - nejméně 7 dnů před nařízeným jednáním) + případná další sdělení (např. zda už rodiče byli někde v MRP, chodí na terapii apod., upozornění na podezření na patologie, domácí násilí...).* V odpovědi by pak měl OSPOD dostat zprávu od POP pro soud.

OSPOD vypracuje výchovnou zprávu a poté, co obdrží od POP zprávu o odborné pomoci, přiloží tuto zprávu ke své výchovné zprávě a zašle ji soudu tak, aby ji soud obdržel ideálně nejpozději 3 dny před nařízeným jednáním. OSPOD v případě potřeby provede u POP urgenci zaslání zprávy o odborné pomoci.

USNESENÍ

Okresní soud Brno – venkov rozhodl soudcem/soudkyní.....ve věci

nezletilé/nezletilého

dcery/syna rodičů

o výkon rodičovské odpovědnosti a výživné

takto:

- I. Soud jmenuje nezletilé/nezletilému, narozené/narozenému
opatrovníka: **město Šlapanice**, se sídlem Masarykovo nám. 100/7, 664 51 Šlapanice,
orgán sociálně-právní ochrany dětí

k zastupování nezletilé/nezletilého/nezletilých v řízení o
vedeném u Okresního soudu Brno-venkov pod spisovou značkou
- II. **Soud ukládá rodičům**, aby opatrovníkovi do 5 dnů po obdržení této výzvy sdělili pro účely probíhajícího řízení své **kontaktní údaje** – telefon, e-mail, užívají-li ho, adresu pro doručování, je-li odlišná od adresy trvalého pobytu, a ID datové schránky, pokud ji mají zřízenou. Opatrovníka je možno kontaktovat **telefonicky na čísle 533 304 601 nebo e-mailem: OSPOD@slapanice.cz**.
- III. **Soud ukládá opatrovníkovi**, aby do 5 dnů po obdržení této výzvy kontaktoval rodiče za účelem společného setkání obou rodičů s opatrovníkem před nařízeným termínem ústního jednání u soudu za účelem zjištění, zda je možná shoda rodičů o výkonu rodičovské odpovědnosti a za účelem informování o rozdílech v průběhu řízení v případě dohody rodičů a v případě, že k dohodě nedojde.
- IV. Není-li shoda rodičů o výkonu rodičovské odpovědnosti, **soud ukládá rodičům** absolvovat do dne konání nařízeného jednání v zájmu řešení jejich rodičovského konfliktu setkání s poskytovatelem odborné pomoci, a to v konkrétním pracovišti a termínu, které jim sdělí opatrovník.

Odůvodnění:

1. Podle ustanovení § 892 odst. 3 občanského zákoníku, rodič nemůže dítě zastoupit, jestliže by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem nebo mezi dětmi těchto rodičů. V takovém případě jmenuje soud dítěti opatrovníka.
2. Podle ustanovení § 469 odst. 1 z.ř.s., dítě je v řízení zastoupeno opatrovníkem, kterého soud pro řízení jmenuje. Opatrovníkem soud jmenuje zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí.
3. **Soud apeluje na rodiče, aby si uvědomili, že konfliktní vystupování rodičů je pro dítě významným stresovým činitelem s negativním vlivem na osobnostní vývoj dítěte.**
4. **Dohoda rodičů o výkonu jejich rodičovské odpovědnosti a vyživovací povinnosti je prioritou a výrazem odpovědného přístupu rodičů k řešení situace po jejich rozchodu.**
5. **Soud upozorňuje rodiče, že v zájmu ochrany dítěte bude posuzovat přístup rodičů k nalezení smírného řešení, k soudnímu řízení a ke spolupráci s opatrovníkem a případně s poskytovatelem odborné pomoci při rozhodování o právech a povinnostech rodičů ve vztahu k dítěti.**

Poučení:

Proti výroku I. tohoto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu Brno – venkov.

Proti výroky II., III. a IV. tohoto usnesení není odvolání přípustné.

Brno
.....

soudce/soudkyně

SLABÉ STRÁNKY

- ▶ Na OSPOD se vrací rodiče, kteří dohodu uzavřeli mimosoudně , a tato není oběma rodiči dodržována
- ▶ Na OSPOD i k soudu se vrací rodiče, kteří dohodu uzavřeli velmi brzy, v době nejostřejšího konfliktu
- ▶ Pro OSPOD je toto řešení vysoce náročné, neboť se vede edukace s oběma rodiči najednou a pracovník se snaží dojednat dohodu
- ▶ Rozdílný přístup jednotlivých soudců

Kdo je kurátor pro mládež?

- Odborný pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)
- Specializuje se na děti s nežádoucími projevy chování
- Koordinuje aktivity, směřující k odstranění či zmírnění těchto projevů

Kdo se na nás může obrátit?

- Dítě (i bez vědomí rodičů)
- Rodiče
- Školská zařízení
- Policie
- Obecní a městské úřady
- ostatní

V jakých situacích se na nás lze obrátit?

Děti vykazující rizikové chování – výchovné potíže

- Záškoláctví (zjevné i skryté)
- Šikana
- Užívání návykových látek
- Trestná či přestupková činnost
- Nežádoucí projevy chování

Co je naším cílem?

- Včasná detekce a následná diagnostika (odhalení příčin)
- Koordinace vhodných služeb a aktivit
- Odstranění nežádoucích projevů chování
- Prevence dalšího rizikového chování (zákonná opatření)
- Zvyšování motivace (ke změně, ke studiu,...)
- Podpora klienta

Způsob dosahování těchto cílů?

- Poradenství, podpora
- Intenzivní práce s klientem a rodinou, případová konference
- Úzká spolupráce s jinými institucemi
- Pomoc, motivace – nehledáme viníka, ale řešení
- Důraz na silné stránky klienta, rodiny
- Dohled nad rodinou, je-li to v zájmu dítěte
- Účast u výslechů, soudního jednání, spolupráce s věznicemi

System včasné intervence

- Elektronické propojení mezi subjekty působícími na poli sociální prevence – tři pilíře
 - Informační systém
 - Tým pro mládež
 - Opatření na snížení kriminality

Komise pro sociálně-právní ochranu dětí

- Multidisciplinární orgán může předkládat podněty z praxe a navrhopvat vhodná opatření
- Reaguje na aktuální situaci v dané lokalitě

Co by nám práci usnadnilo?

- Včasná intervence, dostatečné informace
- Když nejsme hrozbou - motivace klienta
- Ochota otevřené spolupráce a komunikace

Jakými zákony jsme vázáni?

- Zákon o sociálně-právní ochraně dětí 359/1999 Sb.
- Zákon o soudnictví ve věcech mládeže 218/2003 Sb.
- Zákon o výkonu ústavní výchovy 109/2002 Sb.
- Občanský zákoník 89/2012 Sb.
- Trestní zákoník 40/2009 Sb.
- A další (metodické pokyny ministerstev,...)

Mohlo by Vás zajímat

- Na žádost, týkající se dítěte, je vhodné reagovat co nejdříve, nejpozději do 30 dnů

Jsme oprávněni navštívit dítě v místě bydliště i ve škole a je-li to v zájmu dítěte, hovořit s ním bez přítomnosti další osoby

- Výchovná komise je efektivnější, přizveme-li k jednání i dítě
- Příslušník policie navštíví dítě ve škole jen v případě, je-li věc závažná a neodkladná. Rodiče o tom MUSÍ být vždy včas informováni, mají právo se jednání účastnit

Účast u přestupkového řízení

- Kurátor není účastníkem řízení. Účastníky jsou pouze mladistvý pachatel a poškozená osoba. Kurátor má však řadu procesních práv (právo na vyrozumění o zahájení řízení, právo navrhnout důkazy, právo vyjádřit své stanovisko, právo vyjádřit se k podkladům, právo na oznámení rozhodnutí a na odvolání).

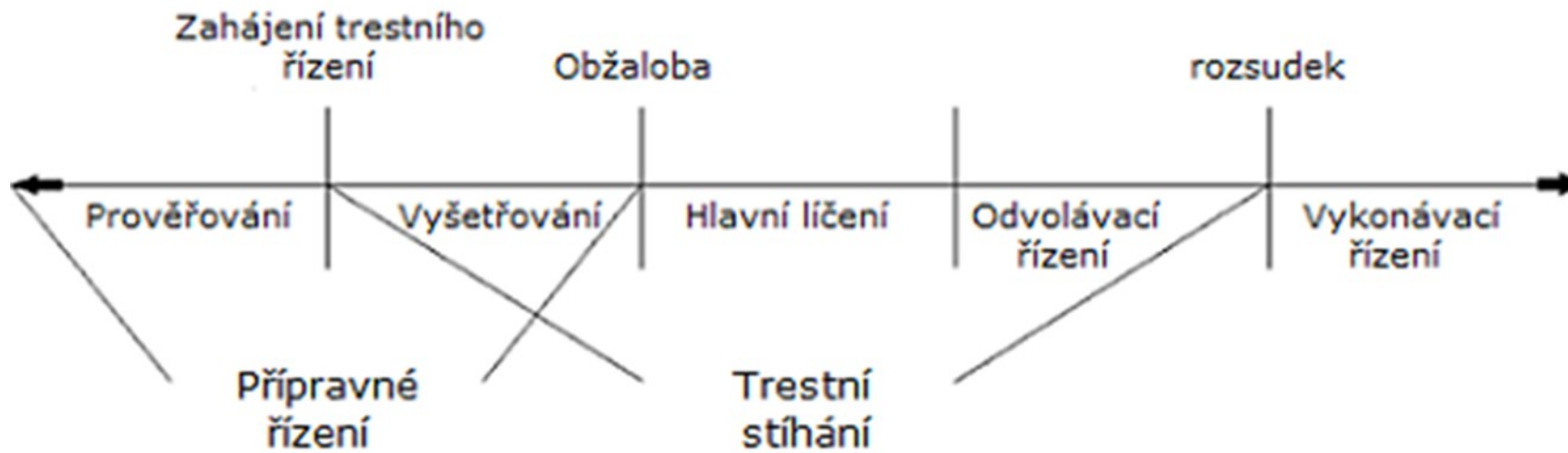
Trestní řízení proti mladistvému

- Kurátor je účastníkem trestního řízení vedeného proti mladistvému. Má právo být přítomen u všech úkonů trestního řízení (podání vysvětlení, výslech, seznámení s výsledky vyšetřování, hlavní líčení). Vypracovává zprávu o poměrech mladistvého pro potřeby trestního řízení, vyjadřuje se k návrhu na vzetí mladistvého do vazby, má právo být přítomen u hlavního líčení a podávat návrhy, klást otázky a pronést závěrečnou řeč po mladistvém, má právo podávat opravné prostředky ve prospěch mladistvého.

Trestní řízení proti mladistvému

- ✓ Upraveno trestním řádem
- ✓ Jednotlivé fáze

Trestní řízení proti mladistvému

- Dohled probačního úředníka
- Probační program
- Výchovné povinnosti
- Výchovné omezení
- Napomenutí s výstrahou

Zákon soudnictví ve věci mládeže – děti do 15 let

1. čin jinak trestný
2. činnost policie a státního zástupce v prověřování
3. postup po odložení věci
4. řízení před soudem
5. opatření podle § 93 ZSM
6. diskuze

Obecné vymezení

- zákon. č. 218/2013 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
 - Obecný předpis
 - Řízení upraveno v hlavě III zákona (89 a násl. ZSM)
 - Subsidiární použití občanského soudního řádu
 - *Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje soud pro mládež v řízení podle této hlavy podle předpisů upravujících občanské soudní řízení. (§ 96 ZSM)*
- Účel řízení:
 - výchovné působení
 - ochrana před škodlivými vlivy

Čin jinak trestný

- Protiprávní čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně, především pak v trestním zákoníku a v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže, který je beztrestný vzhledem ke konkrétním okolnostem charakterizujícím osobu pachatele.
 - zákonná definice není k dispozici
- Mezi takové činy však nepatří jednání, které nevykazuje potřebnou míru škodlivosti a závažnosti (§ 12 ods.t 2 trestního zákoníku, odkaz v § 6 odst. 2 ZSM)
 - *Trestní odpovědnost pachatele – ať už dospělého nebo mladistvého – a trestněprávní důsledky s ní spojené lze totiž uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.* (Komentář k zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže)
 - děti by neměly být výjimkou!

Čin jinak trestný II

- *Je přitom třeba se vyvarovat vyvozování odpovědnosti podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, vedení řízení podle jeho hlavy třetí a užití opatření podle této hlavy v případech činů, které jsou svou povahou spíše dětskými výstřelky než činy hodnými použití těchto opatření a jsou jen prostou součástí dětských dobrodružství. (Komentář k zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže)*
 - *Je třeba důkladně posuzovat to, zda je bylo dítě schopno vzhledem ke své rozumové a mravní vyspělosti domyslet. Reakce na čin jinak trestný v systému soudnictví ve věcech mládeže totiž **není založena na objektivní odpovědnosti** za způsobený následek. Právě naopak, předpokládá **zavinění dítěte**. (Komentář k zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže)*
- = U úmyslných činů jinak trestných (dle příslušné skutkové podstaty) je třeba zkoumat, zda si nezletilý mohl být vědom následků svého jednání (rozpoznat škodlivost) a zda se s ohledem na to jednalo o jeho vůli čin spáchat.

Usnesení NS ČR 8 Tdo 1076/2017

Prověřování – činnost PČR

- Postup podle zák. č. 141/1961 Sb., tr. řádu
- Provádí se prověřování podle § 158 tr. řádu
 - dokazování by se mělo provádět až před soudem
 - policie by měla věc odložit poté, co když plně odůvodněno podezření, že se objasňovaného činu dopustilo dítě mladší patnácti let nebo trestně neodpovědný mladistvý
 - trestní řízení nelze proti trestně neodpovědnému dítě vést
- Výstupem je zpravidla odložení věci podle § 159a odst. 2 tr. řádu s odkazem na § 11 odst. 1 písm. d) tr. řádu,
 - poznámka pro PČR: **s tímto usnesením předkládat dozorovému státnímu zástupci kompletní spisový materiál k přezkumu rozhodnutí**
 - rozhodnutí o odložení věci je také možné (a vhodné) se státním zástupcem předem konzultovat
 - další postup je v takovém případě zákonem obligatorně stanoven a z toho důvodu má toto rozhodnutí policejního orgánu velký význam

Specifika řízení ve věcech nezletilých

▪ Spolupráce s OSPOD

- Ve všech řízeních vyžádat výchovnou zprávu k nezletilému
- Vyžádat také zprávu školy (bývá součástí výchovné zprávy OSPOD)
- OSPOD se také účastní výslechu nezletilých
- Kurátor u výslechu může prostřednictvím vyšetřovatele otázky, ale ty by se neměly týkat spáchaného skutku.

▪ Rychlost řízení

- včas žádat zprávy OSPOD
- pokud není něco jasné, dotázat se státního zástupce
- práva poškozených jsou v takovém řízení velmi potlačena – prakticky pouze stížnost proti usnesení o odložení věci
 - soud nerozhoduje o náhradě škody (adhezní řízení)
- výše škody je však důležitá pro právní kvalifikaci (nejde pouze prohlášením poškozeného)

Specifika řízení ve věcech nezletilých II

- PČR by měla poskytnout součinnost pro případnou dobrovolnou náhradu způsobené škody:
 - usnesení o odložení věci není doučováno „podezřelému“ – zde nezl. a jeho rodiče
 - z toho vyplývá, že nezl. (ani rodiče) neví o tom, že bylo řízení skončeno
 - často také neznají poškozeného, kterému by se mohl omluvit, případně nahradit způsobenou škodu
 - PČR by tam měl nezl. (jeho rodičům) poskytnout údaje o poškozené osobě a výši způsobené škody
(! není dána žádná povinnost k náhradě škody – jedná se o dobrovolný postup !)
- O tom, zda nezletilý spáchal čin jinak trestný může rozhodnout pouze soud (nerozhoduje o náhradě škody)

Zpráva OSPOD

▶ Nutné náležitosti:

▪ Rodinné zázemí nezletilého

▪ Předchozí výchovné problémy (i ve škole)

▪ Bylo již v minulosti projednáváno u soudu pro mládež jiné jednání nezletilého, v němž byl shledán čin jinak trestný (rejstřík Rod)? – význam pro místní příslušnost soudu

▪ Byla u nezletilého přijata výchovná opatření podle zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, popř. zvláštní opatření ve výchově podle občanského zákoníku (opatr. soud)?

▪ Názor OSPOD na vhodný druh opatření (nemusí být státním zástupcem a soudem respektován)

▪ V případě zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče) – spolupráce OSPOD při výběru konkrétního programu a jeho přesné pojmenování

▪ úloha PMS? (diskuze)

Postup po odložení věci

- Pokud policejní orgán odloží věc podle § 159a odst. 2 tr. řádu ve spojení s § 11 odst. 1 písm. d) tr. řádu, tj. z důvodu, že nelze zahájit, neboť se jedná o osobu, která pro nedostatek věku není trestně odpovědná, tak je dána povinnost státního zastupitelství podat návrh podle § 90 odst. 1 zákona č. 218/2003 Sb.:

*(1) Dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, lze opatření uložit na návrh státního zastupitelství. **Státní zastupitelství je povinno návrh podat bezodkladně poté, jakmile se dozví, že trestní stíhání je nepřípustné, protože jde o osobu, která není pro nedostatek věku trestně odpovědná.***

- Pokud je věc odložena podle § 159a odst. 1 tr. řádu, návrh se soudu nepodává

Postup po odložení věci II

1. Podle § 159a odst. 1 tr. řádu

▶ příklady možné argumentace:

- ▶ nezletilý si nebyl vědom protiprávnosti svého jednání
- ▶ nezletilý si nemohl být vědom následku, ke kterému jeho jednání směřuje
- ▶ jednání nevykazuje potřebnou míru škodlivosti a závažnosti (§ 12 ods.t 2 trestního zákoníku, odkaz v § 6 odst. 2 ZSM)
- ▶ takový postup je možný pouze v odůvodněných případech, zejména ale v případě, kdy se jedná o nezletilého nízkého věku
- ▶ pod 10 let věku je třeba obzvláště pečlivě zvažovat, zda je vhodné postavit nezletilého před soud

▶ U soudu pro mládež v řízení proti nezletilému by neměly být řešeny nedostatky ve výchově ze strany rodičů, ale konkrétní jednání nezletilého a jeho „zavinění“.

- ▶ není vyloučena další aktivita OSPOD, SZ či soudu v opatrovnickém řízení

Řízení před soudem pro mládež

- Zahájeno:

- návrhem státního zastupitelství
- usnesením soudu (neobvyklé)

- Dvě fáze

1. objasnění toho, zda určité dítě spáchalo čin jinak trestný (nekonstatuje se však vina)
2. volba vhodné reakce – opatření (pouze, pokud dítě spáchalo čin jinak trestný)

- Jedná se o nesporné řízení ve věcech péče o nezletilé

- Procesní postup podle zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu

- Dítě zastoupeno opatrovníkem z řad advokátů

- U soudu účastníky také rodiče nezl. a OSPOD

Opatření podle § 93 odst. 1 ZSM

(1) Dopustí-li se dítě mladší patnácti let činu jinak trestného, může mu soud pro mládež uložit, a to zpravidla na základě výsledků předchozího pedagogicko-psychologického vyšetření, tato opatření

- a) výchovnou povinnost,
- b) výchovné omezení,
- c) napomenutí s výstrahou,
- d) zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče),
- e) dohled probačního úředníka,
- f) ochrannou výchovu,
- g) ochranné léčení.

Podle § 93 odst. 10 ZSM může soud pro mládež upustit od uložení opatření, postačuje-li k dosažení účelu tohoto zákona projednání činu dítěte státním zástupcem nebo před soudem pro mládež.

Vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a zpracování IPOD

Orgány sociálně-právní ochrany dětí jsou povinny na **základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny**, podle druhu a rozsahu opatření nezbytných k ochraně dítěte poskytnout pomoc rodičům a jiným osobám odpovědným za výchovu, **zpracovat individuální plán ochrany dítěte** k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanovit časový plán pro provádění potřebných opatření a to ve spolupráci s rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny.

ZÁKLADNÍ VYHODNOCENÍ SITUACE DÍTĚTE /rodiny/

Nezletilé dítě - podrobnosti	
Spisová značka <u>Om/Nom:</u>	Datum zahájení, přijetí do péče:
Jméno a příjmení:	
Datum narození:	Pohlaví /M-mužské, Ž-ženské/:
Rodné číslo:	
Občanství/st. příslušnost: <i>/případně status pobytu/</i>	
Adresa trvalého pobytu:	
Adresa faktického pobytu:	
Telefon:	E-mail:
Mateřský jazyk dítěte: Mateřský jazyk rodičů:	
Speciální potřeby při komunikaci (cizí jazyk, nonverbální komunikace atd.):	
Podrobnosti o rodičích	
Jméno a příjmení matky:	
Datum narození:	Rodné číslo:
Adresa:	
Kontaktní telefon:	E-mail:
Zaměstnání:	
Jiné důležité informace ohledně matky:	
Jméno a příjmení otce:	
Datum narození:	Rodné číslo:
Adresa: <i>Neuvádějte, pokud je totožná jako u matky.</i>	
Kontaktní telefon:	E-mail:
Zaměstnání:	
Jiné důležité informace ohledně otce:	
Rodičovská odpovědnost rodičů?	
Sourozenci	Počet sourozenců:
Jméno, příjmení, datum narození	

Vedení spisu, místo pobytu, umístění v UV, apod.

Podrobnosti o jiných fyzických osobách zodpovědných za výchovu, příp. dalších důležitých osob v okolí dítěte	
Jméno a příjmení:	
Datum narození:	
Vztah k dítěti:	
Adresa:	
Kontaktní telefon:	E-mail:
Jméno a příjmení:	
Datum narození:	
Vztah k dítěti:	
Adresa:	
Telefon:	E-mail:
Jiné důležité informace:	
Instituce a další odborníci pracující s dítětem	
Praktický lékař:	Kontakt:
Odborný lékař:	Kontakt:
Odborný lékař:	Kontakt:
Předškolní/základní/střední vzdělávání	
Instituce:	Kontakt:
Instituce:	Kontakt:
Instituce:	Kontakt:
Instituce:	Kontakt:
Jiné důležité informace:	

Aktuálně není důvod pro podrobné vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny vč. tvorby IPOD, protože nebyly shledány důvody pro výkon SPOD z důvodu ohrožení dítěte podle § 6 ZSPOD.

Jméno, příjmení, funkce zpracovatele: _____, sociální pracovníce OPD

Datum zpracování:

PODROBNÉ VYHODNOCENÍ SITUACE DÍTĚTE A JEHO RODINY	
Číslo spisu <u>Om</u> :	Datum zahájení:
Jméno a příjmení dítěte:	Datum narození:
Popis příčin ohrožení dítěte a důvody zahájení sociálně-právní ochrany:	
Vývojové prostředí dítěte	Zdroje informací
Zdraví	
<i>Potřeby dítěte:</i>	
Učení se/vzdělávání	
<i>Potřeby dítěte:</i>	
Emoční vývoj a chování	
<i>Potřeby dítěte:</i>	
Identita	
<i>Potřeby dítěte:</i>	
Vztahy v rodině a další sociální kontakty	

Rodičovské kompetence a kapacita	Zdroje informací
Základní péče	
<i>Jakou podporu rodiče potřebují:</i>	
Stabilita	
<i>Jakou podporu rodiče potřebují:</i>	
Zajištění bezpečnosti a ochrany	
<i>Jakou podporu rodiče potřebují:</i>	
Citová vřelost	
<i>Jakou podporu rodiče potřebují:</i>	
Schopnost dávat dítěti vhodné podněty a stimulovat jeho rozvoj	
<i>Jakou podporu rodiče potřebují:</i>	
Stanovení a uplatnění hranic:	
<i>Jakou podporu rodiče potřebují:</i>	
Rodina a prostředí	Zdroje informací
Rodinná historie a fungování rodiny	

Jakou podporu rodiče potřebují:	
Zaměstnání	
Jakou podporu rodiče potřebují:	
Finanční situace	
Jakou podporu rodiče potřebují:	
Analýza situace dítěte	
Shrnutí identifikovaných potřeb	
Přání dítěte	
Přání rodičů dítěte	
Ochranné faktory	
Rizikové faktory	
Vyjádření dítěte k vhodnosti umístění do náhradní rodinné péče	

--

Jméno a příjmení pracovníka:

sociální pracovník/kurátor pro mládež

Datum ukončení podrobného vyhodnocení:

Podpis:

Individuální plán ochrany

IPOD se zpracovává:

- ▶ s důrazem na přijetí opatření, které umožní setrvání dítěte v péči rodičů, nebo jiných osob odpovědných za výchovu
- ▶ na počátku doby poskytování sociálně-právní ochrany, nejpozději do 1 měsíce od zařazení dítěte do evidence obecního úřadu obce s rozšířenou působností
- ▶ pravidelně aktualizuje, zejména v situacích, kdy je uloženo výchovné opatření, nařízena ústavní výchova, ochranná výchova nebo kdy je dítě svěřeno do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, do pěstounské péče nebo jiné náhradní výchovy

INDIVIDUÁLNÍ PLÁN OCHRANY DÍTĚTE Č. 6

Číslo spisu Om:

Jméno, příjmení a datum narození:

Místo trvalého pobytu:

Místo faktického pobytu:

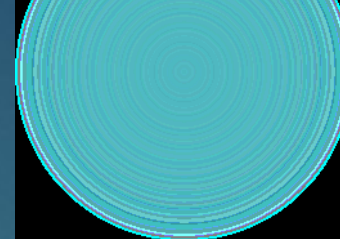
Dlouhodobý cíl

Další dílčí cíle pro nejbližší období

Cíle	Plánovaná opatření	Odpovědné osoby	Termíny

SYNDROM CAN

jak postupovat při podezření či zjištění CAN

syndrom CAN (Child Abuse and Neglect) - poškození fyzického, psychického i sociálního stavu a vývoje dítěte

angličtina: „*abuse*“ (zneužívání) a „*neglect*“ (zanedbávání)

česká terminologie: navíc zahrnuto „*týrání*“ pro přesnější chápání významu pojmu

-> „*child abuse and neglect*“ = „*týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte*“
(Dunovský et al., 1995)

Kategorie CAN (Zdravotní komise Rady Evropy, 1992)

- ▶ psychické a fyzické týrání
- ▶ sexuální zneužívání
- ▶ zanedbávání
- ▶ šikanování
- ▶ systémové týrání
- ▶ sekundární viktimizace
- ▶ Münchhausenův syndrom by proxy (v zastoupení)

společný jmenovatel - děti se ubližuje, psychicky či fyzický trpí, je ohrožován jeho další vývoj

CAN v číslech

- ▶ syndromem CAN trpí v České republice **okolo 1–2 % dětí, tj. 20.000 až 40.000 dětí mladších 15 let**
- ▶ **více než 50%** tvoří **děti mladší šesti let**, nejčastěji **kojeneckého a batolecího věku**; ve stejné míře **dívky i chlapci**
- ▶ podle *odhadu* **ročně v ČR na následky CAN umírá několik desítek dětí** (např. podle *statistiky* Policie ČR v r. 2010 zemřelo na následky CAN 26 dětí)

Pachatelé

- ▶ **týrání – nejčastěji muž**

(obvykle vlastní nebo nevlastní otec dítěte)

některé matky zaujmají roli pasivních účastnic a násilný způsob zacházení s dítětem z různých důvodů tolerují

- ▶ **zneužívání – nejčastěji muž**

-> u dívek příbuzný, u chlapců cizí

- ▶ **zanedbávání péče – častěji ženy**

Rizikové faktory CAN (Světová zdravotnická organizace)

- ▶ **dítě:** pohlaví, předčasná vyspělost, nechtěné dítě, tělesně či duševně postižené dítě
- ▶ **rodič:** nízký věk, osamělý rodič, nechtěné těhotenství, nedostatečné výchovné rodičovské kompetence, osobní zkušenost s týráním v dětství, drogová závislost, fyzická nebo psychická nemoc, problémy v partnerském vztahu
- ▶ **rodina:** velikost rodiny, společenská izolace, vysoký stupeň stresu, násilí nebo zneužívání v rodině v minulosti, ?? nízký socioekonomický status ??
- ▶ **komunita/společnost:** kulturní normy dané společností, neexistence nebo nerespektování dětských práv, akceptace násilí ze strany společnosti, neuznávání hodnoty dítěte (diskriminace podle pohlaví, děti menšinových skupin obyvatel, postižené), násilí prezentované v médiích, sociální nerovnost, organizované násilí (vysoká kriminalita, válka)

Nejčastější *mýty* související s CAN (S. Mufson, R. Kranz; 1996)

TÝRÁNÍ

- ▶ *týrání se dopouštějí jen lidé s nízkým vzděláním*

fakt: případy týrání nalezneme ve všech typech rodin, ve všech sociálních, vzdělanostních a majetkových vrstvách

- ▶ *pokud má dítě neustále nějaké potíže, pak aspoň částečně může samo za to, že se na něj rodiče zlobí a týrají ho; Pokud rodiče neustále urážejí nebo ponižují své dítě, pak zřejmě muselo udělat něco, čím je vyprovokovalo*

fakt: dítě nikdy nenese odpovědnost za fyzické týrání, pachatel týrá dítě ne proto, že by si to zasloužilo, ale proto, že má vnitřní potřebu to dělat

- ▶ *týrá-li někdo dítě pouze pod vlivem alkoholu nebo drog, pak skutečný problém je v jeho závislosti na alkoholu nebo drogách. Pokud se zbaví této závislosti, přestane i zneužívání.*

fakt: alkohol ani droga samy o sobě týrání nevyvolávají, mohou však odstranit zábrany a člověk pod jejich vlivem jedná podle svých skutečných impulsů

SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ

- ▶ *sexuálního zneužívání se dopouštějí jen lidé, které dítě nezná a jsou to pedofilové*

fakt: pachatelem může být kdokoli, největší riziko hrozí dítěti ve vlastní rodině, často je zneužíváno osobou, kterou důvěrně zná; jen cca 1/10 trpí pedofilní sexuální poruchou

- ▶ *dospělí se dopouštějí zneužívání jen proto, aby dosáhli sexuálního uspokojení*

fakt: někteří pachatelé tak činí spíše proto, aby vychutnali vlastní pocit moci nad druhým, mohou se sami cítit bezmocní a nejistí a sex v nich může vyvolávat takový strach, že se cítí dobře jediné s dětmi

- ▶ *sexuální zneužívání se týká především dospívajících dívek*

fakt: k nejvíce ohroženým skupinám patří děti ve věku 3–6 let a 12–15 let; až 1/4 případů zneužití se týká chlapců

- ▶ *chlapce sexuálně zneužívají jediné homosexuální muži*

fakt: chlapce zneužívají i ženy nebo heterosexuální muži; i dívky mohou být zneužívány heterosexuálními ženami

ten, kdo sexuálně zneužívá dítě, je blázen nebo mentálně zaostalý, příp. alkoholik

fakt: jen málo pachatelů trpí nějakou psychózou či mentálním defektem, většina je za své chování plně odpovědná; alkohol v mnoha případech hraje roli jako prostředek k odbourání zábran, skutečně závislých je jen malá část pachatelů

- ▶ *pokud se dítěti sexuální kontakt s dospělým člověkem líbí, nejde o skutečné zneužití*

fakt: zneužívané dítě prožívá mnoho protichůdných pocitů, stresujících a matoucích, některé může vnímat i jako příjemné, to však nesnižuje závažnost počinání pachatele

Pokud máte podezření na CAN

- ▶ **oslovte** dítě ve vhodné chvíli (ne před kolektivem)
- ▶ **neslibujte**, co nemůžete splnit (mlčení, okamžité vyřešení...)
- ▶ **citlivě zjistěte** dostupné informace od dítěte, příp. i od důvěryhodných spolužáků
- ▶ pokud podezření trvá, neprodleně **ohlaste** na příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí OSPOD

pamatujte:

ohlašovací povinnost ukládá **zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**, ve znění pozdějších předpisů - § 367 Nepřekážení trestného činu

Pokud dítě samo sdělí

- ▶ **vyslechněte** ho v klidu, nehodnoťte, nekritizujte
- ▶ vyjádřete podporu, vždy dítěti věřte
- ▶ **sdělte** dítěti, že to, co se mu děje, není v pořádku a že **ohlásit**, neslibujte nespílitelné (mlčení, okamžité vyřešení)
- ▶ **nevyšetřujte** (to přenechte Policii ČR)
- ▶ pokud je dítě zraněné, má podlitiny, **okamžitě zajistěte prohlídku u lékaře**
- ▶ podezření/zjištění neprodleně **ohlaste Policii ČR**, příp. i na příslušný OSPOD

Vy to musíte

Historie Náhradní rodinné péče v ČR

- PÉČE O DĚTI MIMO SVOU BIOLOGICKOU RODINU JE ZNÁME JIŽ VELMI DLOUHO (JIŽ VE STŘEDOVĚKU BYLY KOJNÉ A CHŮVY, KTERÉ PEČOVALY O DĚTI MÍSTO SVÝCH BIOLOGICKÝCH RODIČŮ). ZA VLÁDY MARIE TEREZIE A JOSEFA II SE ZAČALA UPŘEDNOSTŇOVAT KOLEKTIVNÍ VÝCHOVA SIROTKŮ A VZNIKALY NALEZINCE.
- TO, CO BY SE DNES DALO NAZVAT PĚSTOUNSKOU PÉČÍ, UMOŽŇOVAL VLÁDNÍ DEKRET Z ROKU 1788, KDY BYLO UPUŠTĚNO OD VÝHRADNÍHO SPOLEČNÉHO ZAOPATŘENÍ SIROTKŮ A NALEZENCŮ. BYLY TAKÉ FORMULOVÁNY PŘESNĚ ZÁSADY PRO PĚSTOUNY (BYLO NEZBYTNÉ SE VYKÁZAT VYSVĚDČENÍM O ZPŮSOBILOSTI OVĚŘENÉM OBECNÍM ČI FARNÍM ÚŘADEM NEBO OBECNÍM LÉKAŘEM). PĚSTOUNI MUSELI DÍTĚ VRÁTIT DO NALEZINCE DO DOVRŠENÍ JEHO ŠESTI LET, NEBO SI HO SMĚLI PONECHAT, OVŠEM NEDOSTÁVALI JIŽ NADÁLE FINANČNÍ PŘÍSPĚVEK

Historie NRP v ČR

- V ČECHÁCH I NA MORAVĚ SE APLIKOVAL RAKOUSKÝ ZÁKONÍK. DLE TOHOTO ZÁKONÍKU V ROCE 1811 MOHL BÝT OSVOJITELEM POUZE MUŽ, KTERÝ JE STARŠÍ 50 LET. NOVELA Z ROKU 1914 UMOŽNILA OSVOJENÍ I ŽENOU A SNÍŽILA VĚK NA 40 LET. OVŠEM V PŘÍPADĚ OSVOJENÍ I POVINNÉHO SOUHLASU DRUHÉHO PARTNERA K PŘIJETÍ DÍTĚTE DO RODINY, MĚL ROZHODUJÍCÍ SLOVO MUŽ.
- ČSR SE PO ROCE 1918 ROZVÍJELA MODERNÍ SÍŤ STÁTNÍCH ZAŘÍZENÍ A ROZŠIŘOVALA SPOLUPRÁCI I S NEZISKOVÝMI SDRUŽENÍMI ZAJIŠŤUJÍCÍ PÉČI A VÝCHOVU DĚTÍ. ZLEPŠOVALO SE HMOTNÉ ZAJIŠTĚNÍ SIROTKŮ A DĚTÍ BEZ DOMOVA, ALE I DOZOR NAD ÚSTAVY. V ROCE 1931 SPRAVOVALY OKRESY (OKRESNÍ PÉČE O MLÁDEŽ) 24 SIROTČINCŮ A STÁT ZŘIZOVAL 60 DĚTSKÝCH DOMOVŮ. DĚTSKÉ DOMOVY V TÉ DOBĚ BYLY KONCIPOVÁNY SPÍŠE JAKO „OZDRAVNÉ POBYTY“, NEBO ZAŘÍZENÍ ZÁCHYTNÉ PRO OHROŽENOU MLÁDEŽ S KRÁTKODOBÝM POBYTEM. POČET DĚTÍ V TĚCHTO INSTITUCÍCH NEPŘESAHOVAL POČET DVACETI.

Historie NRP v ČR

- NA ZÁKLADĚ ZÁKONA Z ROKU 1921, SOCIÁLNÍ PRACOVNÍCI OKRESNÍCH PÉČÍ O MLÁDEŽ VYBÍRALI S VĚTŠÍ PEČLIVOSTÍ BUDOUCÍ PĚSTOUNY, MRAVNĚ BEZÚHONNÉ, FYZICKY ZDATNÉ, FINANČNĚ ZABEZPEČENÉ A SCHOPNÉ ZAJISTIT DÍTĚTI ODPOVÍDAJÍCÍ PÉČI A VÝCHOVU.
- EXISTOVALA TAKÉ PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA ZÁKLADĚ SOUKROMÉ DOHODY MEZI BIOLOGICKÝMI RODIČI DÍTĚTE A PĚSTOUNY, BEZ ZÁSAHU SOUDU. NEJČASTĚJI ŠLO O PŘÍBUZNÉ V BIOLOGICKÉ RODINĚ DÍTĚTE.
- V DOBĚ II. SVĚTOVÉ VÁLKY DOŠLO K POKLESU POČTU DĚTÍ PŘICHÁZEJÍCÍ DO NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE. POKUD K TOMU DOCHÁZELO, TAK PŘEVÁŽNĚ MEZI BIOLOGICKÝMI PŘÍBUZNÝMI. BYLA TO DOBA, KDY VÍCE NEŽ STÁTNÍ INSTITUCE FUNGOVALY AKTIVITY NA BÁZI MEZILIDSKÉ SOLIDARITY.

Historie NRP v ČR

. PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE A ZVLÁŠTĚ PO ROCE 1948 DOŠLO K ZÁSADNÍM ZMĚNÁM. S VYDÁNÍM ZÁKONA Č. 256/1949 BYLY ZRUŠENY OKRESNÍ KOMISE PÉČE O MLÁDEŽ, STATUS NALEZINCŮ BYL PŘEJMENOVÁN NA „ÚSTAVY PÉČE O DÍTĚ“ A BYLY ZASTAVENY VEŠKERÉ SNAHY DOBROČINNÝCH AKTIVIT. BYL ZLIKVIDOVÁN DŘÍVĚJŠÍ SYSTÉM PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI A ZRUŠENY VŠECHNY FORMY PĚSTOUNSKÉ PÉČE S VÝJIMKOU „PŘÍBUZENSKÉ“. TY BYLY OBNOVENY AŽ PO DLOUHÝCH DVACETI TŘECH LETECH.

KOLEKTIVNÍ VÝCHOVA BYLA UPŘEDNOSTNĚNA NA ÚKOR RODINNÉ VÝCHOVY. TYPICKÝM NÁZOREM TÉ DOBY BYLO, ŽE DÍTĚTI SE DOSTANE JEDINĚ DOBRÉ A SPRÁVNÉ VÝCHOVY V KOLEKTIVNÍM ZAŘÍZENÍ, VE KTERÉM SE TEPRVE NAUČÍ LÁSCE K LIDOVĚ DEMOKRATICKÉMU STÁTU A VŮBEC SE ZDALO, ŽE USKUTEČŇOVÁNÍM A NAPLŇOVÁNÍM SOCIALISTICKÝCH IDEJÍ UBUDE SOCIÁLNÍCH PROBLÉMŮ, A TÍM I NECHTĚNÝCH DĚTÍ.

Historie NRP v ČR

- AŽ V ROCE 1963 BYL USTANOVEN ZÁKON (ZÁKON O RODINĚ Č. 94/1963 SB.), KTERÝ MĚL NA PRVNÍM MÍSTĚ ZÁJEM DÍTĚTE. TEN UPŘEDNOSTŇUJE RODINNOU VÝCHOVU PŘED KOLEKTIVNÍ. ZÁKON O RODINĚ DEFINOVAL PODMÍNKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE, OSVOJENÍ, PORUČENSTVÍ A OPATROVNICTVÍ.
- SEDMDESÁTÁ LÉTA PŘINESLA SÍLÍCÍ KRITIKU DOSAVADNÍHO STAVU ÚSTAVNÍ VÝCHOVY. ZAČÍNAL SE UKAZOVAT TRISTNÍ STAV NEJEN KOLEM ŽIVOTA SAMOTNÝCH DĚTÍ JAKO JE OPOMÍJENÍ EMOCIONÁLNÍ STRÁNKY PŘI VÝCHOVĚ, JEJICH POTŘEBA LÁSKY, I NAPROSTÁ ABSENCE SOUKROMÍ A DALŠÍCH NEZBYTNÝCH POTŘEB REALIZOVANÝCH I V POMĚRNĚ PROSTÝCH RODINÁCH.
- PO REVOLUCI BYLA RATIFIKOVÁNA ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE Č. 104/1991 SB., (PODEPSÁNA 30. ZÁŘÍ 1990).

ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE A DALŠÍ NÁVAZNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY PLATNÉ V ČR PŘIZNÁVAJÍ DÍTĚTI NÁROK NA ZVLÁŠTNÍ PÉČI, OCHRANU A POMOC.

Historie NRP v ČR

DALŠÍ ZMĚNY V OBLASTI NRP PŘINESL ZÁKON O SPOD Č. 359/1999 SB.

ZCELA ZÁSADNÍ ZMĚNU DO NRP PAK PŘINESLA JEHO NOVELA, KDY S ÚČINNOSTÍ OD 1. 1. 2013 VZNIK NOVÝ INSTITUT **PĚSTOUNSKÉ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU**.

VELKÝ DŮRAZ JE KLADEN NA TO, ABY DĚTI VYRŮSTALY V RODINNÉM PROSTŘEDÍ, IDEÁLNĚ V ATMOSFÉŘE POHODY, LÁSKY A VZÁJEMNÉHO POROZUMĚNÍ. STÁT PROTO ČINIT OPATŘENÍ, KTERÁ UMOŽNÍ DÍTĚTI VYRŮSTAT VE VLASTNÍ RODINĚ, KDY RESPEKTUJE JEHO PRÁVO NA ZACHOVÁNÍ STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI, JMÉNA A RODINNÝCH SVAZKŮ.

V PŘÍPADECH, KDY O DĚTI NEMŮŽE PEČOVAT RODINA VLASTNÍ, JE NUTNO HLEDAT RODINU NÁHRADNÍ. TATO MÁ VŽDY PŘEDNOST PŘED PÉČÍ ÚSTAVNÍ.

Formy NRP

- ❖ SVĚŘENÍ DO PÉČE JINÉ OSOBY NEŽ RODIČE
- ❖ PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU
- ❖ PĚSTOUNSKÁ PÉČE (PŘÍBUZENSKÁ, ZPROSTŘEDKOVANÁ)
- ❖ PORUČENSKÁ PÉČE
- ❖ OSVOJENÍ

Pěstounská péče

STÁTEM **GARANTOVANÁ** (STANOVENA PRAVIDLA PRO PŘÍPRAVU A ZAŘAZENÍ PĚSTOUNŮ, SYSTÉM KONTROLY STÁTNÍCH ORGÁNŮ, PODPORA V RÁMCI DOHOD O VÝKONU PP, HMOTNÉ ZABEZPEČENÍ) A **KONTROLOVANÁ** (EVIDENCE SPOD, DOHODA O VÝKONU DOHOD O PP) FORMA NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, KTERÁ ZAJIŠŤUJE ODBORNOU POMOC A PODPORU A DOSTATEČNÉ HMOTNÉ ZABEZPEČENÍ DÍTĚTE I PŘIMĚŘENOU ODMĚNU TĚM, KTEŘÍ O NĚJ PEČUJÍ. PĚSTOUNSTVÍM NEVZNIKÁ PŘÍBUZENSKÝ VZTAH. PĚSTOUN SE NESTÁVÁ ZÁKONNÝM ZÁSTUPCEM DÍTĚTE. DÍTĚ MŮŽE BÝT SVĚŘENO JEDNÉ OSOBE NEBO DO SPOLEČNÉ PĚSTOUNSKÉ PÉČE MANŽELŮ. KDO SE CHCE STÁT PĚSTOUNEM, MUSÍ SKÝTAT ZÁRUKU ŘÁDNÉ PÉČE, MÍT BYDLIŠTĚ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY A MUSÍ SOUHLASIT SE SVĚŘENÍM DÍTĚTE DO PĚSTOUNSKÉ PÉČE.

PĚSTOUN MÁ JEN OMEZENÝ ROZSAH PRÁV, ZÁKONNÝ ZÁSTUPCEM ZŮSTÁVÁ RODIČ.

Práva a povinnosti pečujících osob

PĚSTOUN MÁ VŮČI DÍTĚTI TATO PRÁVA A POVINNOSTI (§ 966 ZÁKONA Č. 89/2012 SB., OBČANSKÝ ZÁKONÍK):

- OSOBNĚ PEČOVAT O DÍTĚ A PŘI VÝCHOVĚ DÍTĚTE VYKONÁVAT PŘIMĚŘENĚ PRÁVA A POVINNOSTI RODIČŮ,
- ROZHODOVAT JEN O BĚŽNÝCH ZÁLEŽITOSTECH DÍTĚTE A V TĚCHTO ZÁLEŽITOSTECH DÍTĚ ZASTUPOVAT A SPRAVOVAT JEHO JMĚNÍ, NAPŘ. ABSOLVOVAT PREVENTIVNÍ PROHLÍDKY, CHODIT NA TŘÍDNÍ SCHŮZKY ATD.,
- MÁ POVINNOSTI INFORMOVAT RODIČE DÍTĚTE O PODSTATNÝCH ZÁLEŽITOSTECH, NAPŘ. POTŘEBA ZDRAVOTNÍHO ZÁKROKU, ZMĚNA BYDLIŠTĚ APOD.
- PĚSTOUN MÁ POVINNOST UDRŽOVAT, ROZVÍJET A PROHLUBOVAT SOUNÁLEŽITOST DÍTĚTE S JEHO RODIČI, DALŠÍMI PŘÍBUZNÝMI A OSOBAMI BLÍZKÝMI

Pěstounská péče na přechodnou dobu

JEDNÁ SE O SPECIFICKOU FORMOU PĚSTOUNSKÉ PÉČE, KDY JE DÍTĚTI POSKYTOVÁNA INDIVIDUÁLNÍ PÉČE NA NEZBYTNĚ NUTNOU, RELATIVNĚ KRÁTKOU DOBU (MAXIMÁLNĚ 1 ROK). JEDNÁ SE TEDY O DOČASNOU PÉČI, KDY JE VYSOKÁ PRAVDĚPODOBNOST NALEZENÍ TRVALÉHO ŘEŠENÍ PRO DÍTĚ. MŮŽE SE JEDNAT O NÁVRAT DO PŮVODNÍ RODINY, NEBO PŘEDÁNÍ DO JINÉ FORMY NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE. V OJEDINĚLÝCH PŘÍPADECH, KDYŽ SE NEPODAŘÍ SANOVAT PŮVODNÍ RODINU DÍTĚTE, ANI NAJÍT VHODNOU NÁHRADNÍ RODINU, MUSÍ BÝT DÍTĚ UMÍSTĚNO DO ÚSTAVNÍ PÉČE.

PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU KLADE VYSOKÉ NÁROKY NA PEČUJÍCÍ OSOBY, ZEJMÉNA SCHOPNOST PŘIJMOUT A PŘIZPŮBIT SE POTŘEBÁM PŘIJETÉHO DÍTĚTE BEZ OHLEDU NA JEHO VĚK, ETNICITU, ZDRAVOTNÍ STAV. VELKÝ DŮRAZ JE TAKÉ KLADEN NA SCHOPNOST PĚSTOUNA SPOLUPRACOVAT S ODBORNÍKY A BIOLOGICKOU RODINOU DÍTĚTE.

Pěstounská péče - zprostředkovaná

LIDÉ, KTEŘÍ SE CHTĚJÍ STÁT PĚSTOUNY, MUSÍ PODAT ŽÁDOST NA OBECNÍM ÚŘADU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ DLE SVÉHO TRVALÉHO BYDLIŠTĚ, PROJÍT CELÝM PROCESEM ODBORNÉHO POSOUZENÍ (PSYCHOLOGICKÉ, SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ) A PŘÍPRAVY (V ROZSAHU MINIMÁLNĚ 48 HODIN). NÁSLEDNĚ MOHOU BÝT ROZHODNUTÍM KRAJSKÉHO ÚŘADU ZAŘAZENI DO EVIDENCE OSOB VHODNÝCH STÁT SE PĚSTOUNY.

NÁSLEDUJE PROCES ZPROSTŘEDKOVÁNÍ, KDY JSOU DÍTĚTI VYTIPOVÁNI VHODNÍ ŽADATELÉ, DOCHÁZÍ K JEJICH SEZNÁMENÍ A V PŘÍPADĚ SOUHLASU VŠECH ZAJINTERESOVANÝCH I SOUDNÍMI ROZHODNUTÍ.

ODBORNÉ POSOUZENÍ A PŘÍPRAVU UPRAVUJE § 27 ZÁKONA Č. 359/1999 SB., O SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANĚ DÍTĚTE

Pěstounská péče – příbuzenská

VZNIKÁ NA ZÁKLADĚ SOUDNÍHO ROZHODNUTÍ. I TITO PŘÍBUZNÍ MAJÍ STEJNÝ ROZSAH PRÁV A POVINNOSTI JAKO U ZPROSTŘEDKOVANÉ PĚSTOUNSKÉ PÉČE. DŮLEŽITÝM ASPEKTEM VŠAK JE, ŽE DÍTĚTI ZŮSTÁVAJÍ PODSTATNÉ RODINNÉ VZTAHY.

OSOBY BLÍZKÉ ZPRAVIDLA NEPROCHÁZEJÍ PŘED ROZHODNUTÍM SOUDU ODBORNÝM POSOUZENÍM A PŘÍPRAVOU, TAK JAK U ZPROSTŘEDKOVANÉ PĚSTOUNSKÉ PÉČE, OVŠEM VŽDY PROBÍHÁ V RODINĚ MINIMÁLNĚ OBSÁHLE SOCIÁLNÍ ŠETŘENÍ ORGÁNU SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, KTERÝ TAKÉ PODÁVÁ PODROBNOU ZPRÁVU MÍSTNĚ PŘÍSLUŠNÉMU SOUDU A SDĚLUJE MU SVÉ STANOVISKO. V NĚKTERÝCH REGIONECH JIŽ SOUDY VE SPOLUPRÁCI S ORGÁNY SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ PŘÍSTUPUJÍ I V TĚCHTO PŘÍPADECH KE ZKRÁCENÉ FORMĚ ODBORNÉHO POSOUZENÍ A PŘÍPRAVY.

Poručenství

V PŘÍPADECH DĚTÍ, KDE ANI JEDEN Z RODIČŮ NEMÁ, NEBO NENÍ SCHOPEN VYKONÁVAT RODIČOVSKOU ODPOVĚDNOST VŮČI SVÉMU DÍTĚTI SOUD JMENUJE DÍTĚTI PORUČNÍKA.

PORUČNÍK MÁ VŮČI DÍTĚTI ZÁSADNĚ VŠECHNY POVINNOSTI A PRÁVA JAKO RODIČ, ALE NEMÁ VYŽIVOVACÍ POVINNOST. JEDNÁ SE TEDY OPĚT O STÁTEM GARANTOVANOU A KONTROLOVANOU FORMU NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, KTERÁ ZAJIŠŤUJE ODBORNOU POMOC A PODPORU A DOSTATEČNÉ HMOTNÉ ZABEZPEČENÍ DÍTĚTE I PŘIMĚŘENOU ODMĚNU TĚM, KTERÍ O DÍTĚ PEČUJÍ.

PORUČNÍKEM LZE JMENOVAT JEN PLNĚ SVÉPRÁVNOU OSOBU, KTERÁ ZPŮSOBEM ŽIVOTA ZARUČUJE, ŽE JE SCHOPNA FUNKCI PORUČNÍKA ŘÁDNĚ VYKONÁVAT. PŘED JMENOVÁNÍM DO FUNKCE PORUČNÍKA SOUD ZJISTÍ, ZDA JEJÍ JMENOVÁNÍ NENÍ V ROZPORU SE ZÁJMEM DÍTĚTE.

Osvojení

V PŘÍPADĚ, ŽE RODIČE DÍTĚTE NEJSOU ZNÁMI (BABYBOX), BYLI ZBAVENI RODIČOVSKÝCH PRÁV, DALI SOUHLAS S OSVOJENÍM, NEBO SOUD ROZHODL, ŽE JEJICH SOUHLASU K OSVOJENÍM NENÍ TŘEBA, JE MOŽNÉ DÍTĚ OSVOJIT.

PRO TYTO DĚTI SE Z EVIDENCE ŽADATELŮ O OSVOJENÍ VYHLEDÁVAJÍ OSVOJITELÉ. TI STEJNĚ JAKO ŽADATELÉ O PĚSTOUNSKOU PÉČI PROCHÁZEJÍ ODBORNÝM POSOUZENÍM A PŘÍPRAVOU V ROZSAHU MINIMÁLNĚ 48 HODIN.

OSVOJENÍ JE POVAŽOVÁNO ZA ZVLÁŠTNÍ FORMU NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE, NEBOŤ OSVOJITELÉ PŘIJÍMAJÍ Z HLEDISKA PRÁVA DÍTĚ ZA VLASTNÍ A NABÝVAJÍ TAK PLNOU RODIČOVSKOU ODPOVĚDNOST. MEZI OSVOJENCEM A OSVOJITELEM VZNIKÁ VZTAH JAKO MEZI RODIČEM A DÍTĚTEM, ZÁROVEŇ TAK VZNIKÁ PŘÍBUZENSKÝ VZTAH K OSTATNÍM ČLENŮM RODINY. OSVOJITELŮM NENÁLEŽÍ ŽÁDNÁ SPECIFICKÁ POMOC A PODPORA.

Témata

- ❖ SJEDNOCENÍ SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI
 - PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI SPADÁ DO REZORTU TŘÍ MINISTERSTEV, DOSAVADNÍ DROBNÉ SNAHY O ZMĚNU NEPŘINÁŠÍ VÝSLEDEK
 - DROBNÉ ZMĚNY NA ÚROVNI KRAJŮ – DĚTSKÁ CENTRA (BÝVALÉ KOJENECKÉ ÚSTAVY) SE RUŠÍ, NEBO PŘECHÁZEJÍ POD SOCIÁLNÍ ODBORY
 - PODPORA TERÉNNÍ PÉČE O BIOLOGICKÉ RODINY
- ❖ ZÁKAZ UMISŤOVÁNÍ DĚTÍ DO 3 (6 LET) DO ÚSTAVNÍ PÉČE
 - DLOUHODOBÉ POZNATKY O DOPADU ÚSTAVNÍ PÉČE NA VÝVOJ DÍTĚTE
 - NEJNOVĚJŠÍ POZNATKY Z NEUROLOGICKÝCH VÝZKUMŮ MOZKU
 - ABSENCE BEZPEČNÉ VAZBY (ATTACHMENT)
- ❖ PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU

Témata

- ❖ ROZVOJ PODPORY PĚSTOUNSKÉ PÉČE
 - SNAHY O SJEDNOCENÍ SYSTÉMU PŘÍPRAVY A PÁROVÁNÍ ŽADATELŮ O NRP
 - PODPORA DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PROFESIONÁLŮM PRACUJÍCÍM S NÁHRADNÍMI RODIČI - VÝCVIKY V PŘÍSTUPECH NA PODPORU NÁPRAVY PORUCH ATTACHMENTU (DDP, FILIÁLNÍ TERAPIE)
- ❖ PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU
 - PO PRVOTNÍ MASIVNÍ PODPOŘE (2013) NEJEDNOTNOST A NESYSTÉMOVÁ ŘEŠENÍ
 - POMĚRNĚ BOUŘLIVÁ DISKUZE MEZI ODBORNÍKY, VĚTŠINOU BEZ NÁLEŽITÁ OPORY VE VÝZKUMECH

Připravované změny

❖ NOVELA ZÁKONA O SPOD

- MĚNÍ SE SE PODMÍNKY PRO POBYT DĚTÍ V ZDVOP (SOULAD S POBYTOVÝMI SLUŽBAMI)
- ROZVOLŇUJE JE POVINNOST ZŘIZOVAT KOMISE SPOD
- VÝKON DOHOD O PP – STANOVENA PRAVIDLA PRO ZMĚNY DOPROVODNÝCH ORG.
- NOVÝ ZAOPATŘOVACÍ PŘÍSPĚVEK PRO ZLETILÉ DĚTI, KTERÉ JSOU NEZAOPATŘENÉ A BYLY PŘED SVOU ZLETILOSTÍ SVĚŘENY DO PP NEBO BYLY NAŘÍZENÍM SOUDU PŘEDÁNY DO ÚSTAVNÍ PÉČE (15 TIS. MĚSÍČNĚ / 25 TIS. JEDNORÁZOVĚ)
- ZVYŠUJE SE ODMĚNA PĚSTOUNA, KTERÝ PEČUJE O DÍTĚ SE ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM
- INDIVIDUÁLNÍ PLÁN MLADÉHO DOSPĚLÉHO

Připravované

❖ NOVELA ZÁKONA O SS

- NENÍ ZNÁMA KONEČNÁ PODOBA, MĚLY VZNIKNOT SPECIFICKÉ
SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI